

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону України «Про Єдиний соціальний реєстр» (реєстр. № 10068 від 18.09.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 8 листопада 2023 року (протокол № 110) проект Закону України «Про Єдиний соціальний реєстр» (реєстр. № 10068 від 18.09.2023), поданий народним депутатом України Штепою С.С. та іншими народними депутатами України.

Проект Закону розроблено з метою врегулювання питань наповнення, функціонування та адміністрування Єдиного соціального реєстру (далі – ЄСР) як централізованої системи, призначеної для збереження та обліку електронних даних отримувачів усіх видів соціальної підтримки, що передбачена законодавством, в одному місці.

На виконання зазначеної мети авторами законопроекту пропонується визначити: правові та організаційні засади функціонування ЄСР як невід’ємної частини Єдиної інформаційної системи соціальної сфери; правові та організаційні засади функціонування відокремлених структурних підсистем як невід’ємної частини ЄСР; структуру ЄСР; порядок наповнення його інформацією; повноваження та обов’язки держателів (власників) та адміністраторів ЄСР та його відокремлених структурних підсистем.

Прикінцевими положеннями пропонується внести зміни до низки законів України «Про інформацію», «Про дорожній рух», «Про Державну прикордонну службу України», «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», «Про Державний земельний кадастр», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» та інших законодавчих актів, якими передбачити, що відомості/інформація, що містяться в національних електронних інформаційних реєстрах/системах/базах даних безоплатно використовуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, а також центральним органом виконавчої влади, наділеним функціями встановлення/позбавлення права на отримання соціальних послуг, соціальних виплат, пільг та житлових субсидій населенню,

розрахунку їх розміру та виплати, для реалізації їх повноважень, передбачених законодавством, у спосіб та обсягах, визначених власниками (держателями) таких національних електронних інформаційних реєстрів/систем/баз даних разом із Міністерством соціальної політики України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) за результатами опрацювання законопроекту висловило ряд зауважень та пропозицій до нього. Зокрема зауважує, що основним законодавчим актом регулювання відносин, що виникають у сфері публічних електронних реєстрів є Закон України «Про публічні електронні реєстри», у якому передбачено створення згідно із законом лише базових реєстрів (частина друга статті 26 Закону). При цьому у статті 6 зазначеного Закону встановлено вичерпний перелік таких реєстрів, до якого Єдиний соціальний реєстр не включено.

Крім того, звертається увага на перелік відповідних відомостей викладений у частині другій статті 8 проекту, у пункті 13 абзацу другого якої допускається також й «інша інформація, необхідна для фіксування циклу використання соціальних прав особою». При цьому у частині першій статті 8 проекту закладається варіативність відповідних наборів даних об'єктів Реєстру, яка регламентуватиметься «... законами України «Про соціальні послуги», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють відповідний вид соціальної підтримки». У цьому зв'язку ГНЕУ зауважує, що згідно із частиною першою статті 31 Закону України «Про публічні електронні реєстри» обсяг інформації, необхідної для здійснення реєстрації об'єкта реєстру, визначається цим Законом, законом або іншим актом законодавства, згідно з якими створено відповідний реєстр, а також на частину першу статті 22 зазначеного Закону відповідно до якої виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створено відповідний реєстр, окремо за кожним об'єктом реєстру визначається вичерпний набір реєстрових даних про об'єкти такого реєстру. Тому на думку ГНЕУ наведений у частині другій статті 8 проекту перелік реєстрових даних має бути вичерпним.

Також ГНЕУ висловлює застереження щодо пропозиції зазначеної статті стосовно визначення об'єктом Соціального реєстру інформації про осіб, їх статуси, сім'ї та домогосподарства, які мають фактичне або потенційне право та / або звертаються щодо отримання соціальної підтримки, з обов'язковим зазначенням відомостей, що дають змогу ідентифікувати особу, як такої, що суперечить вимогам про недопустимість збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ст. 32 Конституції України).

Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст) у своєму висновку також зазначає, що запропонованою редакцією проекту Закону не передбачається обов'язкової вимоги щодо визначення обсягу інформації, яку може бути внесено про отримувача соціальної підтримки до реєстру залежно від виду соціальної підтримки, у зв'язку з чим допускається неконтрольований збір персональних

даних про осіб, що не є необхідним для їх обліку. Також Мін'юст висловлює і інші зауваження до законопроекту, які потребують доопрацювання.

Міністерство соціальної політики України за результатами опрацювання положень законопроекту зазначило, що в цілому підтримує законодавчі ініціативи оскільки реалізація положень законопроекту сприятиме забезпеченню функціонування централізованої системи соціальної сфери в умовах дії воєнного або надзвичайного стану; підвищенню ефективності соціальних послуг, виплат, допомог тощо; запровадженню обліку місцевих програм підтримки та виплат з метою стандартизації регіональної політики у сфері соціального захисту (в тому числі зменшення корупційних складових).

Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) у своєму експертному висновку зазначило, що проекту Закону потребує доопрацювання з урахуванням зазначених зауважень. Зокрема, положення проекту акта потребують дотримання вимог однозначності їх розуміння (ясності, точності, доступності для розуміння та реалізації), а також передбачуваності (прогнозованості) результатів їх реалізації, зокрема в частині деталізації пропозицій законопроекту щодо здійснення Міністерством соціальної політики України, Пенсійним фондом України, державними підприємствами та/або державними установами, що належать до їх сфери управління, міграції і, за потребою, актуалізації та/або оптимізації відомостей з публічних електронних реєстрів, баз даних та інших інформаційно-комунікаційних систем, що здійснюють обробку даних про отримувачів соціальної підтримки до Єдиного соціального реєстру. Також окремі положення законопроекту потребують узгодження між собою.

Міністерство аграрної політики та продовольства України в цілому підтримує проект Закону з урахуванням зауважень щодо пропонуваніх змін до статей 9 та 38 Закону України «Про Державний земельний кадастр».

Міністерство цифрової трансформації України повідомило про відсутність пропозицій та зауважень до проекту Закону.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений з прав людини) підтримує прийняття законопроекту за умови врахування висловлених зауважень та пропозицій. Зокрема, звертається увага на запропоновану у законопроекті редакцію частини другої статті 7 Закону України «Про захист персональних даних» (підпункт 8 пункту 3 розділу IV «Прикінцеві положення»), зокрема доповнення її новим пунктом 10, передбачивши надання можливості обробки персональних даних при наданні додаткових виплат особам за рахунок коштів Міжнародних благодійних організацій. На думку Уповноваженого з прав людини з метою запобігання порушенню права людини на невтручання в особисте життя у зв'язку з обробкою персональних даних та приведення у відповідність до вимог законодавства про захист персональних даних, необхідно нормативно визначити перелік суб'єктів, які будуть здійснювати обробку персональних даних при наданні додаткових виплат особам за рахунок коштів Міжнародних благодійних організацій.

Дослідницька служба Верховної Ради України (далі - Дослідницька служба) за результатами опрацювання проекту Закону зазначила, що окремі його положення потребують доопрацювання з метою приведення у відповідність до

норм інших законодавчих актів України. Так, зокрема зазначається, що Єдиний соціальний реєстр має стати інформаційною підсистемою Єдиної інформаційно-аналітичної системи соціальної сфери. У зв'язку з цим, обґрунтованим, на думку Дослідної служби, вбачається внесення змін до частини першої статті 3 законопроекту, а також до визначення Єдиного соціального реєстру, сформульованого в пункті 12 частини першої статті 1 проекту, якими потрібно уточнити функціональне призначення реєстру. Це сприятиме конкретизації правового режиму Єдиного соціального реєстру та посиленню технічного захисту вказаного реєстру на стадії його проектування, тобто розробки необхідного технічного завдання з урахуванням міжнародних стандартів.

Також Дослідницька служба звертає увагу на необхідність узгодження призначення Єдиного соціального реєстру, встановленого у частині другій статті 2 законопроекту, із вимогами статті 6 Закону України «Про захист персональних даних» у контексті визначення мети обробки персональних даних, інформація про які буде внесена до відповідного реєстру. Узгодження функціонального призначення Єдиного соціального реєстру із вимогами законодавства про захист персональних даних передбачає внесення до законопроекту положень, якими було б слушно зазначити цілі обробки персональних даних, визначених у частині першій статті 11 законопроекту. Зважаючи на зміст зобов'язань України щодо імплементації до норм національного законодавства європейських стандартів у сфері захисту персональних даних (стаття 15 Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом), актуальним вбачається також доповнення статті 11 законопроекту спеціальними гарантіями захисту прав суб'єктів персональних даних від автоматизованого профайлінгу з використанням інформаційних ресурсів Єдиного соціального реєстру.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) у своєму висновку до законопроекту зазначив, що проект акта в цілому не суперечить праву ЄС. Водночас, наявні застереження щодо окремих його положень в контексті захисту персональних даних.

Міністерство економіки України повідомило про відсутність пропозицій і зауважень до законопроекту.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України також повідомила, що немає пропозицій та зауважень до проекту акта.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет **ухвалив**:

1. Рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу проект Закону України «Про Єдиний соціальний реєстр» (реєстр. № 10068 від 18.09.2023), поданий народним депутатом України Штепою С.С. та іншими народними депутатами України з дорученням Комітету з питань цифрової трансформації підготувати цей законопроект до другого читання.

2. Співдоповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено заступника голови Комітету Штепу С.С.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО